

SVEA HOVRÄTT
Mark- och miljööverdomstolen
060302

DOM
2016-05-02
Stockholm

Mål nr
M 2557-16

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Vänersborgs tingsrätts, mark- och miljödomstolen, beslut 2016-02-24 i mål nr M 691-16, se bilaga

KLAGANDE

G E

MOTPARTER

1. Länsstyrelsen i Västra Götalands län
403 40 Göteborg

2. Swerock AB, 556081-3031
Box 1281
262 24 Ängelholm

Ombud: Advokaterna C H och E N

SAKEN

Inhibition

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSLUT

Mark- och miljööverdomstolen avslår överklagandet.

Dok.Id 1272715

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 2290 103 17 Stockholm	Birger Jarls Torg 16	08-561 670 00 08-561 675 50	08-561 675 59	måndag – fredag 09:00-15:00
		E-post: svea.avd6@dom.se www.svea.se		

YRKANDEN I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

G E har yrkat att Mark- och miljööverdomstolen, med ändring av mark- och miljödomstolens beslut, ska inhibera verkställighetsförordnandet i Länsstyrelsens i Västra Götalands län, miljöprövningsdelegationen (miljöprövningsdelegationen), beslut den 20 januari 2016 i ärende nr 551-37987-2014.

Länsstyrelsen i Västra Götalands län (länsstyrelsen) och **Swerock AB** (bolaget) har motsatt sig ändring.

UTVECKLING AV TALAN I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

G E har till stöd för sitt överklagande hänvisat till vad han anfört i mark- och miljödomstolen och har därutöver i huvudsak anfört följande. Att trafikfrågan delegerats till tillsynsmyndigheten bekräftar att ärendet inte är färdigutrett. Verksamheten kan omöjligt fortsätta förrän det vidtagits åtgärder i enlighet med de krav som framställts av Miljö- och hälsoskyddsnämnden i Vänersborgs kommun och av närboende. Den trafikökning som verksamheten kommer att generera redovisas inte i miljökonsekvensbeskrivningen och Trafikverket har yttrat sig på ett felaktigt underlag.

Länsstyrelsen har i huvudsak anfört följande. Enligt de produktionsuppgifter som bolaget lämnat in har den totalt tillståndsgivna mängden material enligt nuvarande tillstånd levererats ut från tälkten, vilket är anledningen till att bolaget sökt det nya tillståndet. Trafikverket har i yttrande över bolagets ansökan, så som den beskrivits i de remitterade handlingarna, angett att de inte ser några hinder mot att verksamheten beviljas på den föreslagna platsen. Ekvivalent bullernivå från takttrafiken har genom villkor i miljöprövningsdelegationens beslut begränsats till högst 70 dB(A) vid uteplats och verksamhetsutövaren har ålagts en skyldighet att bekosta installation av bullerskydd om den maximala ljudnivån överskrids och om fastighetsägare begär det. Länsstyrelsen anser att bolaget har utrett bullersituationen längs tälktens utfartsväg tillräckligt grundligt. Tälkten är av stor betydelse för materialförsörjningen i regionen kring Vänersborg-Trollhättan. En inhibition skulle sannolikt medföra betydande konsekvenser för pågående infrastrukturprojekt i regionen.

Bolaget har bland annat anfört följande. Täkterna på fastigheterna X och Y m.fl. bedrivs med separata tillstånd. Hur mycket material som får brytas ut har inte preciserats i tillstånden utan har ansetts reglerat genom det allmänna villkoret. Länsstyrelsen har gjort bedömningen att maximalt 200 000 ton per år har kunnat lastas ut från täktområdena. År 2015 avslutade bolaget sin utlastning från de båda täkterna i början av november. Anledningen till stoppet 2015 var att det totalt sett hade transporterats ut 200 000 ton från täktverksamheterna samt att bolagets tidigare täkttillstånd på fastigheten X inte längre medgav brytning i tükten. Det är detta som har legat till grund för yrkandet om verkställighetsförordnande. Att det föreligger ett omfattande behov av material från den ansökta täktverksamheten styrks av att materialet som var avsett att räcka till år 2020 var utbrutet redan under år 2015. Den ansökta tükten är tillsammans med tükten på fastigheterna Y m.fl. de enda bergtäkterna som ligger inom ett rimligt transportavstånd från Vänersborgs tätort. Verkställighetsförordnandet är av avgörande betydelse för bolagets verksamhet och för bergmaterialförsörjningen i Vänersborgsområdet. Tillståndet avser en befintlig täktverksamhet, som förvisso ska utökas, men som inte kan anses förändras på ett sätt som kan medföra irreversibel negativ påverkan på människors hälsa eller miljön under den tid som mark- och miljödomstolens prövning av överklagandet pågår. Av de trafikbullermätningar och beräkningar som bolaget låtit utföra framgår att tüktrafiken inte kommer överskrida de riktvärden för trafikbuller som anges i infrastrukturpropositionen (prop. 1996/97:53).

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSKÄL

Bakgrund och frågan i målet

Bolaget bedriver täktverksamhet på den aktuella platsen enligt ett tillstånd meddelat av länsstyrelsen från den 20 december 2000. Tillståndet omfattar brytning av högst 1 404 500 ton berg och gäller till den 1 november 2020. Bolaget har efter ansökan hos miljöprövningsdelegationen fått tillstånd till fortsatt och utökad bergtäkt på samma plats. Tillståndet omfattar brytning av högst 4,5 miljoner ton berg. Det sammanlagda årliga uttaget av bergmaterial och återvunna massor får inte överstiga 225 000 ton. Miljöprövningsdelegationen förordnade att tillståndet får tas i anspråk även om

beslutet inte har vunnit laga kraft (s.k. verkställighetsförordnande). G E m.fl. överklagade beslutet till mark- och miljödomstolen och yrkade dels att beslutet skulle upphävas, dels att beslutet skulle inhiberas. Mark- och miljödomstolen har genom det överklagade avgörandet beslutat att avslå yrkandet om inhibition och angett att domstolen senare kommer att ta slutlig ställning till överklagandena i sak.

Frågan i målet är om det finns skäl att inhibera miljöprövningsdelegationens verkställighetsförordnande. Avgörande för denna bedömning är om det finns tillräckliga skäl för att meddela ett verkställighetsförordnande.

Rättsliga utgångspunkter

Enligt 22 kap. 28 § första stycket miljöbalken får ett verkställighetsförordnande meddelas när det finns skäl till det. Bestämmelsen gäller genom hänvisningen i 19 kap. 5 § första stycket 12 miljöbalken även för miljöprövningsdelegationens prövning.

Ett verkställighetsförordnande är ur processuell synvinkel ett undantag från huvudregeln att ett lagakraftvunnet avgörande ska avvaktas innan ett tillstånd får tas i anspråk. Det ankommer på verksamhetsutövaren att påvisa konkreta skäl för ett verkställighetsförordnande och ange vilka beaktansvärda nackdelar som är förknippade med att tillståndet inte kan tas i anspråk omedelbart och vad som kan bli följden av att verksamheten förskjuts framåt i tiden. Verksamhetsutövarens intresse måste med viss marginal väga tyngre än de intressen som talar för att ett lagakraftvunnet avgörande bör föreligga innan verkställighet får ske. Särskild hänsyn ska tas till de skador på miljön som kan uppstå om tillståndet omedelbart tas i anspråk och de möjligheter som finns att läka sådana skador om tillståndsbeslutet upphävs eller ändras. (Se NJA 2012 s. 623).

Bedömningen i detta fall

Såvitt framkommit utifrån handlingarna i målet har bolaget i ärendet hos miljöprövningsdelegationen inte angett några skäl för att ett verkställighetsförordnande ska medges. Det finns inte heller någon motivering till beslutet. Under dessa

förutsättningar har det saknats skäl för miljöprövningsdelegationen att meddela ett verkställighetsförordnande.

Under målets handläggning i Mark- och miljööverdomstolen har länsstyrelsen och bolaget inkommit med skäl för att ett verkställighetsförordnande ska meddelas. Det har därvid framkommit att den totala tillståndsgivna mängden enligt det tidigare tillståndet nu är utbruten, att täkten är av stor betydelse för materialförsörjningen i regionen kring Vänersborg-Trollhättan samt att ett verkställighetsförordnande är av avgörande betydelse för bolagets verksamhet och för pågående infrastrukturprojekt i regionen.

Mot bolagets intresse för ett verkställighetsförordnande ska ställas de skäl som talar för att ett lagakraftvunnet avgörande ska avvaktas innan tillståndet får tas i anspråk. Mark- och miljööverdomstolen konstaterar att täktverksamhet har bedrivits på den aktuella platsen sedan mitten på 1950-talet. Tillåtligheten är inte ifrågasatt med undantag för miljö- och hälsoskydds nämnden i Vänersborgs kommun som tillstyrker ansökan under förutsättning att bullerstörningarna kan regleras till acceptabla nivåer. Därtill har ett antal enskilda närboende, däribland G E, ifrågasatt tillåtligheten med hänvisning till i huvudsak bullerstörningar från trafiken.

Mark- och miljööverdomstolen anser att de skäl som nu framförts till stöd för omedelbar verkställighet med tillräcklig marginal väger tyngre än de intressen som talar för att ett lagakraftvunnet avgörande bör föreligga innan verkställighet får ske. Överklagandet ska därför avslås. Det innebär att miljöprövningsdelegationens verkställighetsförordnande står fast.

Domen får enligt 5 kap. 5 § lagen (2010:921) om mark- och miljödomstolar inte överklagas.

I avgörandet har deltagit hovrättsrådet Anna Tiberg, tekniska rådet Anna-Lena Rosengården, hovrättsrådet Eyvor Helmenius samt tf. hovrättsassessorn Christoffer Sheats, referent. Föredragande har varit Lisa Forsberg.

VÄNERSBORGS TINGSRÄTT
Mark- och miljödomstolen

PROTOKOLL
2016-02-24
Handläggning i
Vänerns borg i
parternas utevaror

Aktbilaga 4
Mål nr M 691-16

RÄTTEN

Chefsrådmannen Patrick Baerselman och tekniska rådet Joen Morales

FÖREDRAGANDE TILLIKA PROTOKOLLFÖRARE

Beredningsjuristen Eva Högmark

KLAGANDE

G E

MOTPART

Swerock Aktiebolag, 556081-3031
Box 1281
262 24 Ängelholm

ÖVERKLAGAT BESLUT

Länsstyrelsens i Västra Götalands län beslut den 20 januari 2016 i ärende nr 551-37987-2014, se bilaga 1

SAKEN

Tillstånd till fortsatt och utökad bergtäkt på fastigheten X i Vänerns borgs kommun; nu fråga om inhibition

---

Målet föredras och mark- och miljödomstolen antecknar följande.

Miljöprövningsdelegationen beslutade den 20 januari 2016 att ge Swerock AB tillstånd till täkt av berg på fastigheten X i Vänerns borgs kommun.

G E har överklagat miljöprövningsdelegationens beslut och yrkat dels att beslutet ska upphävas samt dels att beslutet ska inhiberas. Han har anfört bl.a. att ansökningsprocessen är hanterad på ett undermåligt sätt och är behäftad med grava felaktigheter bl.a. vad gäller takttrafikens inverkan på trafik och boendemiljö utmed väg 2060 mellan E 45 och tükten.

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 1070 462 28 Vänerns borg	Hamngatan 6	0521-27 02 00 E-post: mmd.vanersborg@dom.se	0521-27 02 30	måndag – fredag 08:00-16:00

Mark- och miljödomstolen meddelar följande

BESLUT

Slut

Mark- och miljödomstolen avslår yrkandet om inhibition.

Skäl för beslutet

Av 26 § andra stycket lagen (1996:242) om domstolsärenden framgår att en domstol som ska pröva ett överklagande får besluta att det överklagade beslutet tills vidare inte får verkställas och även i övrigt besluta tills vidare rörande saken.

Domstolen anser att det inte har framkommit skäl för att inhibera miljöprövningsdelegationens beslut. Mark- och miljödomstolen kommer senare att ta slutlig ställning till överklagandet i sak.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga (DV 431)

Eva Högmark

Protokollet uppvisat/